

Smernice za uporabo digitalne tehnologije

pri predmetu

GOSPODINJSTVO

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Zbirka Smernice za uporabo digitalne tehnologije

ISSN 2784-5648

Smernice za uporabo digitalne tehnologije pri predmetu gospodinjstvo

Publikacija je posodobljena verzija gradiva *Smernice za uporabo IKT pri predmetu gospodinjstvo (2016)*.

Avtorica: Irena Simčič, Zavod RS za šolstvo

Urednica: dr. Inge Breznik

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izdal in založil: Zavod RS za šolstvo

Predstavnik: dr. Vinko Logaj

Urednica založbe: Andreja Nagode

Spletna izdaja, 2. verzija

Ljubljana 2021

Publikacija ni plačljiva.

Publikacija je objavljena na povezavi www.zrss.si/pdf/DTsmernice_gospodinjstvo.pdf

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada – projekt Pedagogika 1:1 za udejanjanje personaliziranega in sodelovalnega učenja ter formativnega ocenjevanja.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 71006723](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:hbz:5-1006723)

ISBN 978-961-03-0576-7 (PDF)

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Vsebina

A – Uporaba digitalne tehnologije in vključevanje kompetenc ter vključenost digitalne tehnologije v učnem načrtu za gospodinjstvo	4
A1 – Izpis iz učnega načrta, vezan na uporabo digitalne tehnologije in vključevanje kompetenc pri predmetu gospodinjstvo v osnovni šoli	5
B – Dodatni didaktični napotki za uporabo digitalne tehnologije pri predmetu gospodinjstvo	7
B1 – Pregled izbranih (možnih) dejavnosti učencev z osmišljeno uporabo digitalne tehnologije pri predmetu gospodinjstvo	7
B2 – Seznam obstoječih e-gradiv in e-storitev za predmet gospodinjstvo oziroma dostop do njih	9

A

Uporaba digitalne tehnologije in vključevanje kompetenc ter vključenost digitalne tehnologije v učnem načrtu za gospodinjstvo

Osnovna šola

Predmet gospodinjstvo je osnovnošolski predmet, ki pokriva več disciplin družboslovnega in naravoslovnega področja. Predmet omogoča razumevanje vloge posameznika in družine/gospodinjestev v družbi. Pouk gospodinjstva učence spodbuja k razmišljanju o povezujočih problemih časa in k vključevanju v reševanje vprašanj posameznika, družine in družbe.

Pri predmetu gospodinjstvo učenci pridobivajo znanja, veščine in spretnosti za čim bolj gospodarno izrabo virov v naravi in družbi, ki so potrebni za zadovoljevanje osnovnih življenjskih potreb.

Vsebine predmeta gospodinjstvo so naravnane na pridobivanje temeljnih znanj, spretnosti in veščin učencev o hrani, prehrani in zdravju, pripravi hrane, osebnih financah, družinski ekonomiki, potrošniški vzgoji, tekstilu in oblačenju, bivanju in okolju.

Viri, ki jih upravljata posameznik in družina, so enako pomembni kot viri, ki se nanašajo na večje področje, npr. narodno gospodarstvo.

Viri za zadovoljevanje potreb so človeški viri, čas, energija, hrana in druge dobrine.

Zadovoljevanje potreb posameznika in družbe, ki vključuje naštetih vire pri predmetu gospodinjstvo, uresničujemo v štirih učnih modulih:

- **Ekonomika gospodinjstva**
- **Hrana in prehrana**
- **Bivanje in okolje**
- **Tekstil in oblačenje**

A1

Izpis iz učnega načrta, vezan na uporabo digitalne tehnologije in vključevanje kompetenc pri predmetu gospodinjstvo v osnovni šoli

Gospodinjstvo kot učni predmet v osnovni šoli je treba učencem predstavljati kot povezavo pojmov in dejavnosti. Dejavnosti pomenijo izkustveno sestavino, pojmovna struktura pa je družbena sestavina človekovega znanja. Delo učitelja poteka v dveh glavnih stopnjah: vpogled v miselne vzorce učencev in učni poseg. Učenčevo predznanje je vodilo za oblikovanje novega znanja.

Pri pouku gospodinjstva so zato priporočeni:

- metoda praktičnega dela in spretnosti,
- metoda problemskega prijema,
- metoda projektne dela,
- ogledi in ekskurzije in
- drugo.

V okviru splošnih ciljev predmeta gospodinjstvo se ti udejanjajo v vseh navedenih tematskih sklopih z namenom doseganja dosežkov, da učenci:

- razumejo, spoznajo, usvojijo, uporabijo in ovrednotijo pomen pravilne, varne in varovalne prehrane ter vpliv prehrabnih navad in razvad na zdravje,
- se navajajo na zdravo in kulturno prehranjevanje in pravilno ter gospodarno uporabo živil,
- se naučijo načrtovati dnevne obroke hrane z upoštevanjem hranilnih in energijskih vrednosti posameznega obroka,
- se usposablajo za uporabo ustreznih gospodinjskih aparatov in pripomočkov ter njihovo vzdrževanje z upoštevanjem varnosti pri uporabi,
- se naučijo sprejemati in ovrednotiti odločitve, ki temeljijo na znanju o osebni in družinski ekonomiki, potrebah, željah, ciljih, vrednotah in razpoložljivih virih ter poznavanju ekonomske propagande in njenega vpliva na potrošnika,
- se usposablajo za smotrno gospodarjenje, varčnost pri uporabi materialnih dobrin, časa in energije,
- razvijajo smisel za zdravo, praktično in estetsko oblačenje,
- se usposablajo za funkcionalno, racionalno, higiensko, varno in estetsko urejanje bivalnega okolja ob upoštevanju etnoloških in arhitekturnih značilnosti,
- razvijajo spretnosti, delovne navade, vztrajnost in natančnost za vsakdanja opravila.

Pri pouku gospodinjstva želimo omogočiti vsem učencem uravnotežen razvoj in zagotavljanje osnovne pismenosti (prehranska, potrošnikova, finančna, okoljska in druge). V ta namen pri izvajanju pouka gospodinjstva za uresničevanje splošnih ciljev upoštevamo temeljna načela.

1. načelo: Enakost med spoloma

To načelo uresničujemo z obveznim vključevanjem učencev in učenk v pouk gospodinjstva.

2. načelo: Enakopravnost skupnega dela

To načelo uresničujemo tako, da ne delimo nalog, aktivnosti in praktičnega sprostivnega dela za vsakodnevno nego in (samo)oskrbo po spolu.

3. načelo: Ekonomičnost (gospodarnost)

To načelo uresničujemo z navajanjem na gospodarno upravljanje virov, ki vključuje izbor, odločanje in prevzem odgovornosti v nekaterih okoliščinah.

4. načelo: Ekološkost

To načelo uresničujemo z razvijanjem odgovornosti za vzdrževanje in ohranjanje človekovega bližnjega in daljnega okolja ter z razvijanjem odgovornosti do osnovnih prostih dobrin: vode, zraka in zemlje.

5. načelo: Ergonomija

To načelo uresničujemo pri poučevanju praktičnega dela in spretnosti.

6. načelo: Etičnost

To načelo uresničujemo z razvijanjem čuta za odgovornost, sožitje, pravičnost, spoštovanjem dela drugih itd.

7. načelo: Estetika in kultura

To načelo uresničujemo z razvijanjem učenčevih ustvarjalnih sposobnosti za estetsko opremljanje in dopolnjevanje osebnega prostora ter drugih prostorov doma in v šoli, z razvijanjem estetskega občutka za osebno urejenost pri oblačenju ter razvijanjem občutka za barvno in oblikovno skladnost pri pripravljanju in ponudbi jedi.

Vključevanje digitalne tehnologije pri pouku gospodinjstva je v učnem načrtu neposredno zapisano v didaktičnih priporočilih. Možnost vključevanja digitalne tehnologije pri pouku gospodinjstva pa je prepoznavna v vseh strukturnih elementih učnega načrta in pri vseh modulih gospodinjstva (Ekonomika gospodinjstva, Hrana in prehrana, Bivanje in okolje, Tekstil in oblačenje).

B

Dodatni didaktični napotki za uporabo digitalne tehnologije pri predmetu gospodinjstvo

V skladu s sodobnimi didaktičnimi pristopi je potrebna uporaba digitalne tehnologije pri pouku gospodinjstva v vseh fazah vzgojno-izobraževalnega procesa. Uporaba digitalne tehnologije v vzgojno-izobraževalnem procesu ponuja raznolik nabor različnih orodij in virov informacij, ki jih lahko uporabljamo neposredno pri pouku ali kot dopolnilna izobraževalna in učna gradiva.

Izvedba pouka gospodinjstva naj vključuje uporabo digitalne tehnologije in obsega pomoč računalnika in drugih naprav (tablica, mobilni telefon ipd.) pri vzgojno-izobraževalnem procesu, kadar je to mogoče in smiselno.

B1

Pregled izbranih možnih dejavnosti učencev z osmišljeno uporabo digitalne tehnologije pri predmetu gospodinjstvo

Različne naprave kot učni pripomoček so pomembne za pedagoško učinkovitejši proces in za boljše doseganje ciljev in standardov znanj pri pouku gospodinjstva.

Prednost uporabe digitalne tehnologije pri pouku gospodinjstva je, da lahko v nekaterih primerih bolje in nazorneje prikažemo nekatere elemente pouka in tako lahko nadomestimo tudi drage praktične vaje oz. prikaze.

Tako po vsebinski kot didaktično-metodični strani uporaba digitalne tehnologije pri pouku gospodinjstva nima omejitev.

Tipi učnih ur z uporabo digitalne tehnologije so lahko:

- uvodne učne ure,
- učne ure pridobivanja nove snovi,
- učne ure za dopolnitev učne snovi,
- učne ure ponavljanja, urjenja in utrjevanja učne snovi,
- kombinirane učne ure,
- učne ure za preverjanje in ocenjevanje znanja.

Da bo vzgojno-izobraževalni proces učinkovitejši, za učence pa nazornejši, predlagamo, da učitelj pri izvedbi učnih ur pri pouku gospodinjstva uporablja digitalno tehnologijo za:

- predstavitve z uporabo različnih orodij (interaktivna tabla, elektronske prosojnice ipd.),
- uporabo različnih vrst aplikacij (izobraževalne igre),
- didaktično zasnovane programe za pouk gospodinjstva (s področij ekonomike, tekstila, prehrane, bivanja in okolja ter vzgoje potrošnika),

- uporabo različnih vrst informacij in virov na spletu, kot so na primer različne platforme in druga interaktivna gradiva,
- uporabo izobraževalnih posnetkov na spletu,
- e-gradiva (e-učbeniki, e-revije, didaktična e-gradiva),
- uporabo različnih vrst informacij na tematskih spletnih straneh,
- uporabo digitalnega fotoaparata/kamere.

Za kakovstno in učinkovito obravnavo vsebin pri pouku gospodinjstva priporočamo različne spletne aplikacije. Najpogosteje uporabljene so navedene v nadaljevanju:

- **Kahoot** – za izdelavo kvizov: <https://kahoot.com/>
- **Quizlet** – za izdelavo kvizov: <https://quizlet.com/>
- **Quizizz** – za izdelavo kvizov: <https://quizizz.com/>
- **QR Code generator**: <https://www.qr-code-generator.com/>
- **Learningapps** – za izdelavo interaktivnih nalog za učenje: <https://learningapps.org/>
- **Wordwall** – za izdelavo interaktivnih vaj: <https://www.wordwall.net/>
- **Whiteboard**: <https://draw.chat/>
- **orodja za interaktivno tablo**: <https://www.classroomscreen.com/>
- **Kolo sreče**: <https://wheelofnames.com/>
- **Padlet** – sodelovalno spletno okolje: <https://padlet.com/>
- **Prezi** – spletno predstavitveno orodje: <https://prezi.com/>
- **Stripcreator** – za izdelavo stripov: <http://www.stripcreator.com/make.php>
- **izdelava miselnih vzorcev**: <https://www.wisemapping.com/>;
<https://www.mindmeister.com/>

B2

Seznam obstoječih e-gradiv in e-storitev za predmet gospodinjstvo oziroma dostop do njih

Za obravnavo modulov pouka gospodinjstva – Hrana in prehrana, Ekonomika gospodinjstva, Bivanje in okolje, Tekstil in oblačenje – navajamo pregled in nabor različnih ilustrativnih, preizkušenih in strokovno referenčnih obstoječih e-gradiv in e-storitev, primernih za pouk gospodinjstva.

Modul: HRANA IN PREHRANA

Foto: Shutterstock

Modul Hrana in prehrana vsebinsko obravnava različne tematske sklope. Za kakovostno obravnavo vsebin so v nadaljevanju priporočene vrste strokovnih gradiv z dostopnimi povezavami.

- **Nacionalni portal o hrani in prehrani:** <https://prehrana.si/>
- **Strokovna gradiva in publikacije na uradni spletni strani projekta NFM Uživajmo v zdravju:** <http://www.uzivajmovzdravju.si/>
- **Označevanje živil in sheme kakovosti:** <https://www.nasasuperhrana.si/za-potrosnike/sheme-kakovosti/izbrana-kakovost/>
- **Označevanje živil:** https://issuu.com/ursa_smid/docs/oznacevanje_zivil07
- **Učna ura – Izbirajmo zdravo in z glavo:**
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/izbirajmo_zdravo_in_z_glavo.pdf
- **Higiena živil:** <https://www.prehrana.si/clanek/108-higiena-v-domaci-kuhinji>
- **Bakterije v živilih:** <https://www.nijz.si/sl/bakterije-v-zivilih>
- **Okužbe in zastrupitve s hrano:** <https://www.nijz.si/sl/okužbe-in-zastrupitve-s-hrano-v-domacem-okolju-0>

- **Nova živila:** https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/nova_zivila.pdf
- **Ritem prehranjevanja:** https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacijedatoteke/ritem_prehranjevanja_plakat.pdf
- **12 korakov zdravega prehranjevanja:** https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/12_korakov_plakat_0.pdf
- **Prehranski nasveti, namenjeni posameznikom in družinam v času nove virusne bolezni covid-19:** https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/prirocnik_koncni_1.pdf

Modul: BIVANJE IN OKOLJE

Foto: Shutterstock

Modul Bivanje in okolje vsebinsko obravnava različne tematske sklope. Za kakovostno obravnavo vsebin so v nadaljevanju priporočene vrste strokovnih gradiv z dostopnimi povezavami.

- **Podnebne spremembe – Za kaj sploh gre?:** <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c7999039-b7b6-4805-a20d-e19498a191ee/language-sl>
- **Zmanjševanje zavržkov hrane:** https://www.nasasuperhrana.si/wp-content/uploads/2019/08/RHRP_zlozenka_splet_pages.pdf
- **Evropska konvencija o krajini:**
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Publikacije/9d32b6cdf4/ekk_izvajanje_v_sloveniji.pdf
- **O podnebnih spremembah:**
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Publikacije/2ab6135165/brosura_slovenija_co2.pdf
- **Naravni parki Slovenije:**
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Publikacije/796607480e/parki_slovenije_11.pdf
- **Vzemite manj, imejte več:**
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Publikacije/25a7a9b547/vzemite_manj_imejte_vec.pdf
- **Izobraževalni priročnik za odgovorno potrošnjo:**
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Publikacije/24a57dc831/odgovorna_potrosnja.pdf

Modul: EKONOMIKA GOSPODINJSTVA

Vir: eucbeniki.sio.si

Modul Ekonomika gospodinjstva vsebinsko obravnava različne tematske sklope. Za kakovostno obravnavo vsebin so v nadaljevanju priporočene vrste strokovnih gradiv z dostopnimi povezavami.

- **Serijski bankovci Evropa:**
https://www.ecb.europa.eu/euro/pdf/material/euro_banknotes_coins_poster/Cashier%20Poster%20100_200%20Euro_WEB.sl.pdf?4784a0876a83bcb40d0423bc4c4ad208
- **Zaščitni elementi bankovcev:**
https://www.ecb.europa.eu/euro/pdf/material/Easy_to_check.sl.pdf?ef19f5a8626cd811edae725350df5d3f
- **Video za otroke o bankovcih in kovancih evra:**
<https://www.youtube.com/watch?v=mQLo1n3zNsw>

Modul: TEKSTIL IN OBLAČENJE

Vir: eucbeniki.sio.si, Likovna umetnost

Modul Tekstil in oblačenje vsebinsko obravnava različne tematske sklope. Za kakovostno obravnavo vsebin so v nadaljevanju priporočene vrste strokovnih gradiv z dostopnimi povezavami.

- **Kaj moramo vedeti o tekstilu:**
<http://www.zps.si/images/stories/brosure/bros%20tekstil.pdf>
- **Didaktična gradiva za poučevanje tekstilnih vsebin na temelju trajnosti in tradicije:** https://www.pef.uni-lj.si/fileadmin/Datoteke/CRSN/PKP_3/TEKSTRA_prirocnik_za_ucitelje.pdf

E-gradiva za predmet gospodinjstvo, ki so nastajala v okviru projektov pod okriljem ministrstva za izobraževanje, so dostopna na spletni strani Slovenskega izobraževalnega omrežja. Več na povezavi <https://sio.si/2020/03/15/e-gradiva-za-izobrazevanje-na-daljavo/>.

Na portalu SIO je za področje gospodinjstva vzorno urejena in opremljena spletna učilnica z e-gradivi. E-gradiva so urejena na podlagi modulov Ekonomika gospodinjstva, Hrana in prehrana, Bivanje in okolje ter Tekstil in oblačenje. Naslov spletne učilnice za učitelje gospodinjstva je <http://skupnost.sio.si/course/view.php?id=197>.